

Škola ve Veletínách

Letos uplyne 240 let od začátku školní výuky ve Veletínách a také 130 let od postavení nové školní budovy, která dnes slouží především jako mateřská škola. A třebaže kapitola základního školství je už v naší obci uzavřená, není na škodu si občas připomenout dobu, kdy tu škola byla, a zejména některé výtečné učitele, kteří tu působili.

Škola ve Veletínách bývala dříve (od konce 18. století) v čp. 7 a ve stejné budově se nacházel i byt učitele. Vyučovací místnost měla plochu 52 m², dvě malá okna, hliněnou podlahu a kachlová kamna, ve kterých se topilo dřevem. Vybavení místnosti bylo jednoduché: dvě řady dubových lavic, tabule, počítadlo a stůl pro učitele. Postupem času škola zchátrala natolik, že se zde přestalo učit. V letech 1847 až 1859 docházely děti za vzděláním do Hradčovic. Mezitím byla škola pronajata židu Abrahamovi, který zde zřídil hospodu. V roce 1886 byla tato škola rozšířena a upravena – do učebny byla usazena tři okna, podlaha byla vydlážděna pálenou dlažbou.

Základní kámen nové školy (čp. 108) byl položen v květnu 1892 a již v říjnu téhož roku byla škola vysvěcena a otevřena. Tehdy usedlo do lavic 40 děvčat a 40 chlapců z Veletin. Škola byla stále jednotřídní, od roku 1902 se z ní stala škola dvojtřídní.

Školní výuka ve Veletínách skončila 28. září 1990 a děti začaly navštěvovat novou školu ve Vlčnově. Budova bývalé školy pak byla zrekonstruována v roce 2002.

Stará škola (dům čp. 7) byla v roce 1970 určena ke zbourání, neboť „bránila přehledu vozovky“. Dnes už ji tedy známe jen z fotografií.

Ke škole však patří i učitelé a ve Veletínách se vystřídalo několik opravdu pozoruhodných osobností. Prvním učitelem zde byl **Jan Umisa** (psáno též Umysa). Do Veletin přišel z Tečovic (u Malenovic) a původně byl krejčím. V té době bylo běžné, že k tomu, aby se člověk stal učitelem, stačilo, aby uměl číst a psát. Běžně učili řemeslníci nebo vysloužilí vojáci. Ještě dříve, než se zdejší

děti setkaly s Janem Umisou, přišly do kontaktu s jeho ženou Rozálií, která zde působila jako porodní bába. O učitelích z první poloviny 19. století toho bohužel nevíme mnoho, jen jména a pár dat. Jedním z dalších, který do Veletin nastupuje v roce 1858, je **Martin Viceník** z Nivnice. V tomto zpravodaji je mu věnován samostatný článek.

V letech 1890 až 1898 tu působil **Jan Kučera**, amatérský archeolog, který učinil několik významných archeologických nálezů nejen v okolí Veletin. Byl častým společníkem Niederlovým, zakladatelem a prvním správcem muzea v Uherském Brodě, autorem knihy Paměti královského města Brodu Uherského. Pro své pokrokové názory se bohužel často setkával s nepochopením, a to i ve Veletínách.

Smutnou postavou byl učitel **Jan Strěbrný** (učil zde v letech 1919 až 1921), který se do kronik zapsal jako alkoholik.

Jeho nástupce **Jan Fajta**, nejprve pomocný učitel, v letech 1921 až 1923 správce školy, za své krátké působení ve

Děvčata z 2. třídy s Emmou Graffeovou, rok 1936

Horní řada: M. Pijáčková, M. Ševčíková, Havlová, A. Kryštofová, Fr. Mikuláštková, C. Dobrušková, M. Kadlíková, L. Ševčíková, M. Hrubošová, Turzíkova
Prostřední řada: R. Kryštofová, Ševčíková, R. Kovářová, M. Křivdová, Nevařilová
Dolní řada: L. Pijáčková, M. Křivdová, A. Kadlíková, Šrámková, A. Hrubošová, Jar. Němečková, Fr. Hrubošová, A. Šišáková

Veletinách založil odbočku tělovýchovné jednoty Sokola, jehož členy nadchl nejen ke cvičení, ale i pro ochotnické divadlo.

Františku Vystřčilovi, řídícímu učiteli v letech 1923 až 1936, vděčí Veletiny kromě výuky dětí také za pečlivě vedené kroniky – školní i obecní.

Následující dva správci školy zde působili vždy jen dva roky. První byla žena, **Emma Graffiová**, po ní od roku 1938 **František Lesák**. Oblíbeného mladého učitele, původem z Předmostí u Přerova, letce, člena ilegální organizace Obrany národa, zatklo gestapo přímo ve škole. Zahynul v roce 1941 v koncentračním táboře Mauthausen. Samostatný článek o Františku Lesákovi najdete ve zpravodaji č. 23 z června 2020.

Další válečná léta zde působil **Jaroslav Orel**, etnograf a archeolog původem z Lačnova u Valašských Klobouk, který mj. pracoval také ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti. Byl obdivovatelem a propagátorem lidového umění, především textilu a kraslic.

Oldřich Liškutín, který byl ředitelem školy v letech 1958 – 1962, byl výborný muzikant. Založil folklorní soubor, ve kterém s dětmi nacvičoval místní písně, tance a zvyky. Společně pak vystupovali nejen ve Veletinách a okolí, ale také ve Strážnici či Starém Hrozenkově.

Učitele **Ladislava Dvořáka** ještě mnozí z vás pamatují. Takto na něj vzpomíná paní Ilena Sobková:

„*Citlivý a spravedlivý přístup, charismatické jednání dělaly žákům z chození do*

Učitel Ladislav Dvořák

školy radost. Vyučování se nekonalo podle rozvrhu hodin. Učitel Dvořák dovedl den tematicky rozdělit tak, aby ve třídě vládla pohoda, aby odpočinek byl využitý k přípravě na další hodinu. Protože škola byla dvoutřídní (1. a 3., 2. a 4. ročník), zavedl pro mě nezapomenutelnou metodu „patronů“: Každý žák nižšího ročníku měl svého patrona, žáka z vyššího ročníku. V době odpočinku (někdy to byla i půlhodina a více) měli patroni za úkol připravit svého svěřence na další hodinu a ručit za něj. Museli

například dohlédnout na ořezané pastelky, připravené knížky a sešity, uklízenou lavici, dokončení úkolů z hodiny předcházející. Službu patrona dovedl učitel Dvořák vždy slovně ocenit a individuálně vyhodnotit. Jak nadčasově! Ráda vzpomínám i na soutěže mezi třídami v násobilce. Vzpomínám i na jeho návštěvu v hodinách náboženství u faráře Trnavského. – To pro mě to byl v té době signál, že si považuje duchovní autority, což v té době nebylo samozřejmostí.

Výuku prokládal hrou na housle se zpěvem jednoduchých písní. Nacvičoval s námi kulturní pásma k různým oficiálním příležitostem. Žáci měli k dispozici jeho fotokomoru, kde se mohli naučit vyvolávat fotky. Jeho snaha podchytit u každého jeho osobní schopnosti byla nezapomenutelná. Nikdy potom jsem ten pocit radosti a zvědavosti na další vyučovací den již nezažila.“

Poslední ředitelkou školy ve Veletinách byla v letech 1977 až 1989 **Marie Jurčíková**. Po jejím odchodu byla škola krátce řízena z Vlčnova, a od školního roku 1990-91 navštěvují již naše děti školy ve Vlčnově, Hradčovicích nebo jinde.

Jistěže v tomto krátkém výčtu chybí mnoho učitelů, kteří zde působili. Všichni měli jedno společné: Učili a ovlivňovali generace Veletanů, kteří společně chodili do jedné školy. Podobné společné vzpomínky teď už současně děti, rozptýlené do všech škol v okolí, mít nebudou.

Monika Cimalová
kronikářka

Nadějní sportovci s Františkou Tománkovou, rok 1936

J. Živnůstek, Fr. Mlýnek, J. Mikuška, Fr. Mikuláščík, Fr. Pijáček, Fr. Ševčík
F. Orlovský, J. Štěrbá, Fr. Kučera, V. Kryštof, F. Koniček, J. Zábrana, J. Šišák, J. Stehlík
F. Lysoněk, L. Hruboš, Vl. Ševčík, J. Šrámek, J. Chvíla, Fr. Kolek

Foto i popis převzaty ze školní kroniky

Pozvánky

Umělecká beseda u cimbalu pro teenagery

29. června 2022 od 18 hodin
Kulturní dům ve Veletinách

Pytlácká noc

16. července 2022
Kulturní dům ve Veletinách

Týden v knihovně

18. – 22. července 2022
Místní knihovna Veletiny

Listování ve stodůlce

Černá kronika
21. července 2022

Večerníčky u kapličky
od 1. do 5. srpna vždy od 19 hodin

Listování ve stodůlce

Kmotřenka
18. srpna 2022

Svatohubertská mše

17. září 2022
kaplička ve Veletinách

Turistika

Salaš – Brdo – Bunč
8. října 2022

Pozvánka na turistiku

SALAŠ – BRDO – BUNČ

8. října 2022
info: fjuracka@seznam.cz,
605 488 794

Slovo starosty

Vážení Veleťané
a příznivci Veleckého zpravodaje,

v letním vydání našeho informačního média se patří informovat Vás o tom, co se událo v období od vydání toho posledního, zimního. Protože je však známo, že v termínu 23. – 24. září se budou konat komunální volby a další číslo zpravodaje vyjde zřejmě až v prosinci, dovolím si na tomto místě zhodnotit nejen činnost místní samosprávy za celé, již brzy uplynulé čtyřleté období. Obvykle bývají slova díky vyřčena až na závěr, avšak mou milou povinností je učinit tak již nyní. Velmi si vážím a ze srdce děkuji všem Vám, občanům našich Veletin, členům místních spolků a také podnikatelským subjektům za veškerou aktivní činnost (výčet osob, které záměrně nejmenuji, by byl obšírný), kterou jste projevovali v podobě svých připomínek, nápadů, podnětů nebo třeba také při pořádání různých společenských událostí, zviditelňujících naši obec. Právě totiž tato vzájemná pospolitost a ochota udělat něco pro druhého dělá dědinu dědinou! Těch událostí nebylo málo i přes to, že dva roky trvající nepříznivá epidemiologická situace, omezující veškeré běžné žití, značně narušila pravidelný chod ve všech odvětvích a oblastech, ať už významu místního či celosvětového, přičemž navíc – vzhledem ke konfliktu na Ukrajině – nebudí příliš optimismu ani současná situace.

Moje další velké poděkování náleží za odvedenou práci dnes už bývalým obecním zaměstnancům (paní Olze Orlovské, panu Pavlu Gálkovi), kteří si nyní s radostí užívají zasloužené penze, ale stejně tak i těm současným, kteří převzali tíhu odpovědnosti, ať už na poli administrativním (paní Vendula Šebestíková), nebo techniko-pracovním (paní Jarmila Slunečková, pan Petr Ševčík, pan Jaroslav Kryštof). V řadě posledních bych rád poděkoval za činnost všem obecním zastupitelům, kteří pracovali v tomto končícím volebním

období. Právě oni se svým rozhodováním nemalou měrou zasloužili o to, jakým směrem se bude dále ubírat rozvoj naší obce. Nechám na Vašem ctěném uvážení, zda byl odveden kus smysluplné a pozitivní práce, či nikoliv.

V této souvislosti souhrnem připomínám akce, které se zdárně v průběhu necelých čtyř let realizovaly. Skutečností se stala ještě v předcházejícím volebním období započatá, administrativně složitá demolice chátrajících budov v areálu bývalého JZD při nákladu přesahujícím jeden milion korun. Úspěšně proběhla rekonstrukce hasičské zbrojnice, jež byla dárkem pro místní sbor dobrovolných hasičů, který v roce 2019 oslavil 90. výročí svého založení. Rekonstrukce vyšla obecní pokladnu přibližně na 700 tisíc korun. Dále byl konečně dotažen po všech

stránkách složitý proces směny pozemků v lokalitě bývalého koryta Vlčnovského potoka; nyní probíhá již finální fáze, spočívající ve vyměření pozemků dle skutečnosti s následným vypořádáním s jejich majiteli (cca 250 tisíc korun); letos zde byla i zbudována cesta sloužící k lepšímu přístupu k pozemkům. Velký pokrok znamenal výkup budovy čp. 2 (hospody), kde byla následně provedena rekonstrukce přízemí (celkové náklady 4,3 mil. Kč). V případě této pro obec strategické budovy nás v blízké budoucnosti zřejmě čeká revitalizace prvního patra, podkroví, střechy, případně celého pláště. V interiérech kulturního domu proběhla obnova vybavení v podobě výměny celého látkového systému s novou oponou a osvětlením (celkové náklady 306 000 Kč), kterou díky úspěšně zvládnuté dotaci ▶

Oprava odpadů v kulturním domě

Foto: T. Trtek

z 80 % (245 000 Kč) financoval Státní zemědělský intervenční fond. Ve sportovním areálu je kompletně zastřešena obslužná plocha před přístavkem u podia (140 000 Kč). V lokalitě Hrabovcové díly byla provedena výsadba aleje keřů a různých druhů převážně ovocných dřevin v délce přibližně 1300 metrů. Tím došlo k výraznému zlepšení biologické rozmanitosti, stability a kvality krajiny. Na tuto

přemostění Hraničního potoka (180 000 Kč). Odměnou dárkům a zároveň krásným dárkem pod stromeček bylo na konci roku 2021 pořízení nového automobilu Ford Transit Kombi za 1 126 776 Kč s využitím dotace ve výši 750 000 Kč. S letošním příchodem jara byl v prostorách za obchodem postaven přístřešek pro veškerou obecní techniku a také nový plot na školní zahradě (350 000 Kč). Jsou vy-

si, že Veletiny jako jedna z mála posledních obcí, které podobnou usedlost nemají, si ji plně zaslouží. Finanční injekce, kterou můžeme v rámci již obdržené 95% dotace z Integrovaného regionálního operačního programu čerpat a kterou bychom neměli pohrdnout, je vyčíslena na minimální celkový náklad ve výši 1 160 000 Kč. Zde podotýkám, že budova je podle posledního ohledání ve značně zdevastovaném stavu a částka za celkovou rekonstrukci dle vyhotovené projektové dokumentace by se při dnešních cenách mohla vyšplhat až k pěti milionům korun.

Ctěné a vážené sousedky, sousedé, po dobu posledních téměř osmi let, od podzimu roku 2014, kdy je mi ctí zastávat toto poslání, jsem si několikrát vpravdě ověřil známé pořekadlo, že „není na světě člověk ten, který by se zavděčil lidem všem“. Také bylo mými ústy několikrát řečeno, ať si každý o tom, jak vypadá naše obec, udělá obrázek a úsudek sám. Mám určité představy o tom, co vylepšovat, udělat, jaké kroky učinit pro co nejkomfortnější život v naší obci, avšak stejně jako každá jiná obec jsme i my z převážné většiny závislí na finančních příspěvcích od státu. Je tedy zapotřebí jisté trpělivosti, ohleduplnosti, tolerance a mnohdy i kompromisu při rozhodování o tom, co lze upřednostnit nebo naopak upozadit. To, co naší obci přinese budoucnost, nezávisí jen na přístupu každého z nás, ale především na smysluplné aktivitě obecních zastupitelů. Proto bych byl velmi potěšen, kdybyste svůj postoj přišli vyjádřit svou účastí ve volbách do obecního zastupitelstva (23. – 24. září).

Milí Veletané, do dnů dalších a k nadcházejícímu letnímu období přeji Vám všem co nejpříjemnější, ve zdraví prožitě prázdninové a dovolenkové chvíle a šťastné návraty z cest.

Tomáš Trtek
starosta našich Veletin
psáno 14. června 2022

Posezení u soutoku

Foto: M. Cimalová

akci s původním finančním rozpočtem v hodnotě 1 362 000 Kč byla z OPŽP poskytnuta 80% dotace. Z důvodu dosažení lepších výsledků v rámci reprezentace obce byla v polovině roku 2020 členům sboru dobrovolných hasičů, družstvům žáků a žen pro soutěžní činnost zakoupena sportovní stříkačka za 177 500 Kč. Pro zkvalitnění dopravního komfortu se po celém katastrálním území obce průběžně prováděly úpravy zanedbaných, těžko či vůbec průjezdných polních cest (např. ve Vesnické památkové rezervaci Veletiny-Stará Hora, na Podkopčích od vysílače směrem k myslivecké chatě). Dobrým počinem bylo myslím také poskytnutí části obecního pozemku a současně zakoupení dvou stavebních buněk (217 000 Kč) pro potřeby mysliveckého spolku Kojetínek, jehož členům je tímto umožněno připravovat se na jejich činnost v kulturnějších podmínkách. Smysluplnou akcí, která díky výborné spolupráci s místním sborem dobrovolných hasičů vyšla na pouhých 63 000 Kč, bylo zbudování lávky přes Vlčnovský potok u soutoku s řekou Olšavou, nově instalováno zde bylo také posezení k odpočinku. V lokalitě Kojetínek je obnoveno

hotoveny projekty a byly podány žádosti o dotaci na rekonstrukci dvou místních pozemních komunikací. Z Ministerstva pro místní rozvoj, kam byla žádost podána, však přišla čerstvá špatná zpráva, že pro velký přetlak žádostí nám ani na jednu cestu dotace bohužel přidělena nebyla. Na podzim tedy podáme žádost opakovaně. V raném stádiu se nachází projekt na výstavbu cyklostezky Veletiny – Vlčnov. V rámci vyhlášeného dotačního titulu Operačního programu životního prostředí je rozpracována a zároveň podána žádost o dotaci na pořízení domácích kompostérů – zde bude vlivem současné nestabilní situace výsledkem znám nejdříve až ke konci letošního roku. Ledy se hnuly a zřejmě definitivně prolomily v otázce rekonstrukce nemovitosti č. p. 117 na tzv. komunitní centrum. Bude přistoupeno k alespoň částečné opravě tak, aby byly splněny ty nejnnutnější požadavky, týkající se zajištění stability a základní funkčnosti tohoto objektu. Mít šanci zachovat v obci alespoň jedno takové stavení není snem a zbožným přáním pouze mým. Víím, že jsou mezi námi osoby, kterým možnost ukázat takto kus historie naší obce není lhostejná, a myslím

Z obecního úřadu

Ve sběrném dvoře je nově umístěn kontejner na kovy. Odkládat zde můžete kovové obaly od konzerv, nápojů a sprejů.

Tříkrálová sbírka

15. ledna

Tříkrálová sbírka ve farnosti Hradčovice:

Drslavice	27.105 Kč	Lhotka	16.580 Kč
Hradčovice	31.520 Kč	Veletiny	28.401 Kč
Celkem		103.606 Kč	

Vepřové hody

12. února

Foto: T. Trtek

Ochotníci z Hluku

27. března

Do Veletin zavítal divadelní soubor Bumbác z Hluku s představením Slováčko sa nesúdí. Hudební doprovod zajistily CM ZUŠ a soubor Ženičky z Hluku. Sál naplnili nejen diváci z Veletin, ale i z okolí.

Stavění máje

30. dubna

Zatímco chlapi vztyčovali máj, 24metrový smrkový kmen z Kojetínku, kolem se rojily čarodějnice.

Foto: Fr. Juračka

Fašank 26. února

Fašanková občůzka se všem zúčastněným vydařila. Tradiční veselí se však odehrávalo na pozadí čerstvě rozpoutané války na Ukrajině.

Foto: I. Orlovská

Tradice a zvyky

Nesem nesem Mařenu, na oleji smaženú... tato písnička zněla Veletinami v neděli 3. dubna. Každoročně se na ni těší spousta z nás. Věřím, že pro mnoho našich spoluobčanů to znamená skutečné jaro, to naše. Konečně se vše zazelená, objeví se první jarní kvítí. A pořadatelky letošního nosení Mařeny a přinášení létečka se těšily obzvláště – konečně skončily zákazy a příkazy. Opět to očekávání, kolik děvčat přijde... Počasí sice bylo chladné, ale děvčata přišla, především ta úplně nejmenší. Děvčata ze školky jsou skvělým příslibem, že tradice bude pokračovat i přesto, že děvčat mezi 10 a 14 lety je teď velmi málo. Snad si v těžkém období vypomohou navzájem a přečkají.

A pak o svatodušní neděli královničky. V dřívějších dobách na tuto obchůzku chodila stejná děvčata jako při Mařeně – i ve stejném počtu. V současné době si pořadatelky musí poradit samy. Letos to byly jen dvě pořadatelky a jedna královnička. Termín obchůzky se sešel s prvním přijímáním, proto se královnička těžko sháněla. A víte, že jsou mezi námi pamětnice, které uvedly, že dříve se přišlo z kostela domů, třeba i po prvním přijímání, a po poledni se všechna děvčata vydala na obchůzku? To jich ale chodívalo mnohem víc, a proto navštívit dům od domu nebylo tak náročné jako dnes. *Královnička a její velká družina... Královničko králová, tu ta král volá, abys k němu přišla, a nebyla pyšná, jako já sama...*

Iveta Snopková

Foto: I. Orlovská

Foto: K. Mahdáková

Devátý Pohádkový les

14. května

Letos nám počasí po několika letech přálo. Konečně nebe bez mráček a plné slunce! 14. května 2022 naším Pohádkovým lesem prošlo 225 dětí, a to jen dětí, které soutěžily. Celkem prošlo trasou asi 600 lidí.

Tento ročník byl rekordní i počtem stanovišť, kterých bylo čtrnáct! Les připravovalo více než šedesát lidí. Na pokyn našeho pana starosty bylo připraveno i odstavné parkoviště, které návštěvníci plně využili.

Foto: I. Orlovská

Všem dobrovolníkům patří obrovské poděkování, ať už byli na stanovištích, na startu či v cíli, pomáhali stavět, sklízet nebo se věnovali dětem na hřišti. Již v minulých letech jsem psala o hodinách dřiny, kterou ve svém volném čase dobrovolníci z řad členů našich spolků, spoluobčanů a kamarádů věnují Pohádkovému lesu bez nároku na honorář. Sami se zároveň na Pohádkový les všichni těšíme a užíváme si skvělého, i když náročného dne. Odměnou je nám potlesk a úsměvy dětí i jejich doprovodu v podvečer na hřišti, když přichází průvod všech účinkujících v různých kostýmech, strašidelných, Pohádkových, princeznovských i sportovních...

Příští ročník bude kulatý, již desátý! Chcete znát termín? Už ho máme! Zapište si do kalendáře 13. května 2023 a už se můžete začít těšit.

Iveta Snopková

Foto: J. Šobáň

Foto: I. Orlovská

Mateřská škola

Milá školko, já ti mávám, malým školákem se stávám!

Konec školního roku se již blíží, děti se rozjedou na prázdniny a na některé z nich čeká po dnech volna nový školní svět s novými pravidly a povinnostmi. Ale než jsme se dostali s dětmi až sem, k samotnému rozloučení s nimi, prožili jsme spolu plno radostných dnů a navštívili jsme množství pěkných míst.

S dětmi jsme hned po vánočních svátcích prošli vesnicí v tříkrálovém průvodu za doprovodu písně „My tři králové jdeme k vám, štěstí, zdraví, vinšujeme vám...“ Mnozí z rodičů, babiček a dědečků nás již vyhlíželi z oken a štědrě nás odměnili.

Velkým překvapením pro nás byla

navštěva u tatínka naší paní učitelky, pana Josefa Zemánka. Ručně vyřezávaný a vystavený betlém, promyšlený do nejmenších detailů včetně osvětlení a plně fungující studny, ze které se na vás šklebí rohatý čert.

Jelikož děti mají velmi rády pohádky o Krtečkovi, vydali jsme se s nimi na interaktivní výstavu Krtečky v domě kultury v Uherském Brodě. A nechyběla ani navštěva kina, kde se promítaly tolik oblíbené Krtečkovy pohádky.

Měsíc únor se nese ve znamení masopustních průvodů a přípravy na postní období před Velikonocemi. Nejprve jsme si s karnevalovými maskami zatančili a zasoutěžili

u nás ve školce a hned následující den jsme se vydali v masopustním průvodu po vesnici. Doprovázela nás hudba z rozhlasu, a proto jste nás vyhlíželi z oken a dětem za občůzku darovali spoustu sladkých odměn. A aby toho nebylo málo, ještě jsme se s dětmi vydali na veselou činoherní pohádku o masopustních tradicích, o veselí a také o čekání na jaro.

Velké poděkování patří všem, kteří se spolu s mateřskou školou zapojili do sbírky pro Ukrajinu!

Sérii výchovných pohádek zaměřených na hygienu, péči o sebe a zdravou stravu si pro nás připravilo Maňáskové divadlo ▶

Šikulka, které do naší mateřské školy přijelo začátkem měsíce března.

S netradičními hudebními nástroji nás navštívila lektorka Růžena Koudelková, aby nás provedla hudební terapií zvanou muzikodrama. Děti se při ní učí rozumět samy sobě, zlepšuje se u nich sluchové vnímání, smyslové vnímání, porozumění a umění naslouchat. Prostřednictvím hudby jsme poznávali jednotlivé druhy jarních kvítků, naučili se zaklínadlo, kterým jsme zahnali zimu a přivolali jaro, zazpívali jsme si písničky z pohádek a zahráli si i na takové hudební nástroje, které ve školce nemáme.

S pomalu ustupující zimou nás ve školce začala trápit respirační onemocnění, proto jsme se rozhodli, že navštívíme solnou jeskyni, aby se dětem alespoň trochu ulevilo od rýmy a kašle.

Návštěva místní knihovny je u nás pravidelnou aktivitou, každý měsíc se setkáváme s paní Cimalovou, která si pro nás připravuje programy tematicky spojené s pohádkami. Četbou knih se u dětí rozvíjí intelekt, fantazie a představivost. Snažíme se u dětí vychovat lásku ke knihám i k samotnému čtení.

V rámci přípravy předškoláků na školní docházku jsme se s dětmi vydali na prohlídku základních škol v Hradčovicích a ve Vlčnově. Děti si mohly prohlédnout nejen prostory školy, ale byly i zařazeny do vyučovací hodiny.

Na Velikonoce jsme se naladili při divadelním představení v KD v Uherském Brodě, kde nás velikonoční zajíček na svém jarním putování seznámil s lidovými říkadly, velikonočními obyčejí a třemi pohádkami, které ukrývala tři neobyčejná malovaná vajíčka.

Vynášení Mařeny se uskutečnilo na aprílu. Nejdřív jsme Mařenu vynesli v průvodu po vesnici za doprovodu písně „Nesem, nesem Mařenu, na oleji smaženú“, na mostě jsme Mařenu zapálili a doufali, že s sebou odnese zimu a konečně přijde tak očekávané jaro.

Den Země připadá každoročně na 22. dubna a my jsme se vydali do Uherského Hradiště, kde měl Dům dětí a mládeže

Šikula přichystanou naučnou stezku. Na jednotlivých stanovištích jsme se dozvěděli o životě včel, poznávali jsme stromy, rozeznávali jsme druhy hmyzu, hádali, která budka patří kterému ptáčkovi. Nejvíce se nám líbila ukázka dravců.

Nekonečná dětská radost a smích se rozléhaly hradištskou hernou Smajlíkov. Děti vydržely dvě hodiny bez přestávky běhat, lézt, skákat a jezdit, že jsme pak s nimi sotva došli na zastávku, abychom mohli společně odjet zpět do školky.

Prohlídku hasičské zbrojnice nám umožnil hasičský záchranný sbor v Uherském Hradišti. Hasiči dětem předvedli vybavení vozidel, změřili tep, poslechli srdíčko, provedli nás místnostmi, kde odpočívají, pracují, kde si myjí hadice po útoku, kde si ukládají oblečení. Každou věc si děti mohly vzít do ruky, mohly nasednout do hasičského auta a zkusit si obléci hasičskou výstroj.

O včelařství, o životě včel v úlu, o vosku, medu, opylování rostlin nám do školky přijela povprávět paní učitelka

z Přírodovědného centra v Uherském Hradišti. A nezapomněla s sebou přivést i několik druhů medu, abychom mohli ochutnávat a poznávat rozdíly mezi jednotlivými druhy medu. A jak byly děti zalepené až za ušima!

Nafukovací skákací hrad čekal na děti v den jejich svátku 1. června. Nechyběla ochutnávka letního ovoce, bohaté občerstvení a diskotéka.

Pro pořízení společných fotografií na konci školního roku jsme v červnu pozvali naši již osvědčenou a výbornou fotografku Ivu Orlovskou.

Nyní se ve školce s dětmi chystáme na loučení s předškoláky, které proběhne 16. června za přítomnosti pana starosty Tomáše Trtka, který děti slavnostně pasuje a vyšle je na novou životní cestu. Loučit se budeme s Adélkou, Emmičkou, Yulíí a Šárkou. Ze srdce našim velkým školákům přejeme, aby se jim ve škole líbilo a jak se říká u nás ve školce, když si děti přejí: „aby měly moc kamarádů“.

Poslední velký výlet bude 23. června do ZOO Lešná, kam se moc těšíme a doufáme, že nám bude počasí přát.

Mateřská škola Veletiny bude uzavřena od 11. července 2022 a provoz bude znovu obnoven od 22. srpna 2022. Kapacita Mateřské školy Veletiny je pro nadcházející školní rok plně obsazena.

Závěrem chci z celého srdce poděkovat paní učitelce Mgr. Jitce Zemánkové, paní asistentce Šárce Halíkové a naší paní kuchařce Radce Děckuláčkové! Bez nich a bez jejich pomoci by mateřská škola nikdy nemohla být takovou, jakou se snažíme, aby byla – otevřená a vstřícná, poskytující prostor pro seberealizaci dětí a naplněná porozuměním a láskou k dětem.

Za kolektiv MŠ Veletiny

**Mgr. Jitka Orlovská
ředitelka MŠ Veletiny**

Foto: I. Orlovská

Dění v knihovně

Období v knihovně nejrušnější bývá zpravidla od začátku podzimu do nástupu jara. Také letos v předjaří bylo připraveno několik možností, proč do knihovny zajít i z jiného důvodu než pro knihu. Tak například v březnu jsme v knihovně přenocovali s dětmi při Noci s Andersenem. První dubnový víkend byl věnován výstavě Příroda v obrazech – působivým olejomalbám Lucie Smejkalové. A pak hned v dalším týdnu následovala přednáška Vojty Fraye o sopkách. Přednáška sice byla určena mládeži, ale mohla bych ji doporučit i dospělým. Ač se to zdá málo uvěřitelné, děcka vydržela sedět a poslouchat téměř dvě hodiny. Vojtův výklad byl zpestřen pokusným výbuchem přímo v knihovně.

S dětmi jsme se pravidelně scházeli v klubu čtenářů, knihovnu navštěvovaly i děti ze školky. Dospělí si zas o středečních podvečerech dobrovolně lámou hlavu

Lucie Smejkalová se svými obrazy Foto: M. Cimalová

Přednáška Vojty Fraye o sopkách

Foto: P. Tomanová

při scrabble. Nebojte se k nám přidat, hraje rekreačně.

Na velké prázdniny se opět připravuje Týden v knihovně, tentokrát se kromě her zaměříme na knihařské řemeslo, se kterým děti seznámí paní Slunečková Surá. Její dílna v Hradčovicích bude i cílem výletu do okolí Veletin. Program je otevřen všem i bez předchozího přihlášení. Večerníčky v kapličce se budou číst první týden v srpnu.

Kdyby měl někdo pochybnosti, zda k prázdninám knížky patří či nepatří, snad vám je rozptýlí slova Walta Disneye: „V knihách je větší poklad než v celé pirátské skrýši na Ostrově pokladů, a nejlepší je, že tohoto bohatství si můžete užívat každý den.“

Monika Cimalová
knihovnice

Spolkový život

Sbor dobrovolných hasičů Veletiny

Uzlování v Traplicích

Foto: I. Snopková

Rok 2022 je rokem plným činnosti a změn. V lednu nám bylo představeno nové auto, které naplno využíváme. U mladých hasičů došlo k výměně vedoucích, Danu Ševčíkovou nahradily Iveta a Sofie Snopkovy a Tereza Grajová.

V únoru jsme s mladými hasiči poprvé zkusili uzlování, 19. února jsme se účastnili soutěže v Traplicích a 27. února v Pohořelicích. Měli jsme možnost soutěžit v jednotlivcích i ve družstvech, využili jsme oboje. Je to skvělá zábava i trénink a pro nás nová zkušenost. Zjistili jsme, že jeden uzel lze uvázat i za tři vteřiny!

19. března nás čekala zábava, bowling v Bánově s našimi starými dobrými spojenci

– družstvem Rudic s Martinem Vysloužilem v čele. Soubor nebyl jednoduchý a my se těšíme zase někdy na další setkání.

Po zábavě přišlo několik dalších tréninků. Chtěli jsme jet na branný závod, který kromě běhu obsahuje také střelbu ze vzduchovky, zdravotvědu, topografii, uzlování (to už jsme našťastí uměli). 2. dubna jsme vyrazili do chladného počasí, cílem byla Štípa. Pro všechny zúčastněné jsme byli překvapením – kde že vlastně ty Veletiny jsou? A ještě větším překvapením pro všech 21 týmů bylo, když Veletiny skončily na skvělém sedmém místě! Taky jsme byli patřičně hrdí při vyhlašování výsledků, když zaznělo: „A z největší dálky k nám přijely ▶

Veletiny a umístily se na sedmém místě!“ Branný závod se nám zkrátka líbí a určitě chceme na další!

Kdykoliv, když nám teď při tréninku přeje počasí, věnujeme se královské disciplíně, a to požárnímu útoku. Je to dřina, když vám nejde jen o každou vteřinu, ale i o její desetiny a setiny. Každý krok, pohyb, vše musí být do detailů sehráno. A to soustředění! Na každém jednotlivci záleží stejně jako na soudržnosti a odhodlanosti celého týmu. K tomu je třeba podotknout, že závody se většinou skládají ze dvou disciplín: štafety požárních dvojic a požárního útoku.

Naše závody: 7. května Bojkovice, 21. května hned dva závody, první o pohár starosty SDH Míkovice (závod se konal na hřišti v Popovicích) a chvíli potom v našem okrsku v Hradčovicích. Tady jsme získali 1.místo! Trochu nás mrzelo, že z našich Veletin byla velmi malá divácká účast, tak snad příště...

28. května soutěž o pohár SDH Lhota, 4. června závody v Nezdenicích (3. místo!), 12. června jsme jeli na soutěž do Ratíškovic; je to jiný okres, mají jiné podmínky, tam se běhá i štafeta CTIF, což by nás bavilo, ale v našem okrese se moc neběhá. Co mají ale v Ratíškovicích úplně jiné, to je požární útok, při kterém všichni soutěží s jednou jedinou mašinou, a to se nám tedy nelíbilo vůbec. Přesto to byla další nová zkušenost.

Vidíte, zkrátka nezahláme a všem ukazujeme, že i malé Veletiny můžou mít úspěch! Tak nám držte pěsti a určitě se na nás někdy přijďte podívat!

Jak jistě víte, máme i družstvo žen. Trénujeme, jen je obtížnější skloubit čas pro zaměstnání, rodinu, naše tréninky a závody. Přesto všechno nás musím pochválit. Trénujeme samy. Na okrskových závodech v Hradčovicích jsme získaly 2. místo, na dalších závodech 11. června v Ratíškovicích také 2. místo. Takže Veletiny mají stříbrné ženy.

V soutěži v Nezdenicích získali naši mladí hasiči 3. místo

Foto: I. Snopková

Ze soutěže v Hradčovicích 21. května

Foto: J. Macek

Velkou oporou jsou pro nás chlapi hasiči, bez kterých bychom tréninky snad ani nemohli mít. Zde si dovoluji vyzdvihnout a poděkovat veliteli Radimovi., dvěma Jarkům a Jiřímu., kterého si mladí

hasiči přejmenovali na Alberta. Děkujeme! Díky i všem dalším členům SDH za jejich podporu!

Iveta Snopková

Nejllepší z vánočního turnaje

Stolní tenis Veletiny-Drslavice

Po loňské covidové sezóně, která se vlastně nehrála, se tentokrát zápasy sezóny 2021-22 odehrály všechny a tento ročník mistrovských soutěží pro náš oddíl dopadl velmi úspěšně.

Ale pojďme popořádku. Do nové sezóny jsme přihlásili jen tři družstva dospělých – vzhledem k ukončení nebo přerušení kariéry některých stálých opor ze zdravotních důvodů (Jana Tománková, Radek Kryštof, Karel Orlovský). A jak si naše mužstva vedla v jednotlivých soutěžích?

Áčko ve 2. třídě krajské soutěže skončilo na skvělém 2. místě jen o skóre ze vzájemného utkání za Bílovicemi se stejným bodovým ziskem. Tímto umístěním si vybojovali start v baráži o postup do 1. třídy krajské soutěže.

Naše béčko v nejvyšší okresní soutěži 1. třídy regionálního přeboru skončilo na solidním 7. místě. Za tým nastupovali naši mladší hráči a v mistrovských zápasech nejvíce bodoval Dominik Blažek a dále pak Jožka Zemánek, Tomáš Trtek ml. a Michal Rumanovský.

Céčko vybojovalo ve 2. třídě regionálního přeboru rovněž 7. místo v poklidném středu tabulky. O to se nejvíce zasloužili Emil Niessner a také Štěpán Adánek, Jožka Niessner, Jara Mikuláščík a ostatní spoluhráči.

O Vánocích 2021 se v místním sále po roční pauze opět uskutečnil tradiční turnaj, tentokrát bez hráčů jiných oddílů. Opět v něm dominoval, jako už poněkolikáté, Mira Bičan. Druhý skončil Martin Orlovský a na 3. místě se umístil Jožka Zemánek.

V lednu 2022 nás výborně reprezentovali na okresních přeborech dva hráči našeho oddílu: Marťa Orlovský bral ve dvouhrách bronz za 3. místo a spolu s Tomem Trtkem ml. skončili ve čtyřhrách na stříbrné pozici!

Vrchol sezóny byl tentokrát posunut až na přelom dubna a května. Hrál se totiž dvě utkání baráže krajské soutěže o postup do 1. třídy krajské soutěže mezi Vsetínem A a naším áčkem. Na barážová utkání přenechal své místo v sestavě Tomáš Zemánek, stálý hráč našeho áčka, svým mladším spoluhráčům Tomáši Trtkovi a bráchovi Jožkovi, kteří se na pozici čtvrtého hráče pravidelně prostřídali. Už první utkání ve Vsetíně naši hráči vyhráli 11:7! V odvetném utkání 6. května praskal sál kulturního domu ve Veletinách ve švech. Při fantastické a bouřlivé atmosféře zvítězilo naše áčko nad Vsetínem 12:6 a mohly propuknout velké oslavy postupu do první třídy krajské soutěže. Největší zásluhu na tomto úspěchu má Mira Bičan, který vyhrál v obou utkáních všech osm dvouher, výborně mu sekundoval Marťa „Čordy“ Orlovský, ale i Čenda Kubeš, a své si uhráli i oba mladíci Tom Trtek a ve druhém utkání stoprocentní Jožka Zemánek.

Naše Áčko po vítězství nad Vsetínem A

Foto: K. Orlovský

Poděkování za tento úspěch si také zaslouží náš hlavní sponzor – obec Veletiny v čele se starostou Tomášem Trtkem, která maximálně vypomáhá našemu oddílu

v činnosti, a to nejen finančně. Na fungování oddílu stolního tenisu též přispívá obec Drslavice, děkujeme.

Karel Orlovský

Cyril Cup 2022

V pátek 17. června se uskutečnil další ročník oblíbeného tenisového turnaje ve čtyřhrách. Turnaje se zúčastnily čtyři dvojice. Vítězem se stal velmi dobře hrající pár Milan Orlovský – David Bulejka.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Kulturní myslivecké léto

Foto: L. Blažek

Začátek léta je pro myslivce spjat s přípravou sena na zimu, ochranou mláďat, mysliveckou pedagogikou a třeba také s lovem srnců. Srncí zvěř je pro náš katastr a honitbu stěžejní a nejčastější spárkatou zvěří. V tuto dobu se po 10 letech opět připravují podklady pro tvorbu honiteb, protože na jaře 2023 skončí stávající smlouvy.

Květnový okresní sněm Okresního mysliveckého spolku Uherské Hradiště byl sjezdem zástupců všech honiteb na okrese. Delegáti se zde informují o dění na

okresní a republikové úrovni. Květen patří i dětem a Pohádkovému lesu, do kterého se MS Kojetínek zapojil několika stanovišti. Úspěch měla jezevčí nora, oblíbení loupežníci i lukostřelba. Ve stejném termínu jako Pohádkový les se konala pod hradem Buchlovem soutěž pro mladé myslivce a ochránce přírody – Zlatá srncí trofej, do které se naši členové pravidelně zapojují. V květnu také oslavil kulaté výročí náš dlouholetý myslivecký hospodář a předseda pan Vladimír Ševčík, kterému tímto ještě ▶

Foto: A. Mikulec

jednou gratulujeme a přejeme mu hodně zdraví, pohody a lovu zdar!

Díky spolupráci se zemědělcem došlo k vyhánění zvěře před sečením. Odneseho do bezpečí bylo několik kusů srnčat. Snad se tím zmenšily škody na veškerých živočišcích, kteří hledají svůj klid v sekaných plochách. Děkujeme všem, kteří se do vyhánění zapojili. A za všechna mláďata, a nejen ta, děkujeme všem ukázněným pejskařům, kteří venčí své miláčky v místech na to určených.

Na závěr bychom Vás chtěli pozvat na oblíbené zvěřinové hody spojené s taneční zábavou, na Pytláckou noc. Ta se bude letos konat v sobotu 16. července v kulturním domě a na hřišti ve Veletinách. Připraveno bude tradičně několik druhů jídel z různých druhů zvěřiny. Opět bude také možnost odnést si jídlo domů a v klidu si jej tam vychutnat.

V září oslaví Myslivecký spolek Kojetínek Veletiny 30 let od svého založení. 17. září se bude v kapli ve Veletinách sloužit svatohubertská mše za doprovodu loveckých rohů a zpěváků. K oslavám se bude vztahovat i doprovodný program, o kterém Vás budeme včas informovat. Všechny Vás srdečně zveme!

Děň a aktuality z našeho spolku můžete sledovat na facebookovém profilu MS Kojetínek Veletiny, z.s.

**Myslivosti zdar!
MS Kojetínek Veletiny, z.s.**

Včelařský kroužek

Jako každý rok, tak i letos probíhá včelařský kroužek, který pořádá ZO ČSV Hradčovice ve spolupráci se ZŠ Hradčovice.

Kroužek navštěvuje osm dětí z 2. až 5. třídy. Seznamují se s životem a chovem jednoho z nejdůležitějších organismů světa – včely medonosné. Učíme se teorii o včelách, jak pracovat ve včelstvu a jak doprovázet včelu jejím životem. Vždyť včelař je vlastně pozorovatel a obdivovatel včely. Dále se děti seznamují s rostlinami, které jsou pro včely prospěšné, a celkově podporujeme lásku dětí k přírodě.

Letošní rok jsem byl velmi potěšen, jaké včelařky – jak dětem říkám – zde máme. V krajském kole soutěže včelařů Zlatá včela v Kroměříži se děti umístily přímo fantasticky. Soutěž se skládá jak z teoretické, tak i praktické části. Paní profesorka a ostatní zkoušející byli z dětí úplně nadšeni a velmi je chválili. Poprvé za existenci kroužku postoupil jeho člen, Jiří Stuška ml., do celostátního kola v Nasavrkách, kde je střední odborné učiliště včelařské. Bylo mojí čtí

Jiřího i další čtyři děti ze Zlínského kraje na soutěži doprovázet.

A ještě v jedné věci mne děti velmi mile překvapily. Rozhodly se, že u včel budou pracovat bez ochranného oblečení, kukly a rukavic. Řeknu vám, že jsem si nebyl úplně jistý, zda je to dobrý nápad, ale respektovat jsem jejich přání. Když jsem při příchodu k úlu viděl, jak se dokáží ztišit, uklidnit a pracují s klidem, byl jsem přesvědčen, že je to skvělé rozhodnutí. Je až neskutečné, jak včely vycítí tu krásnou duši, pohodu a klid, která z dětí vyzařuje. Včelky jsou absolutně klidné a naprosto je přijímají. Každý včelák se děti střídají, kdo bude pracovat samostatně jako pravý včelař. Ostatní, včetně mě, jen přihlížíme, a je to opravdu nádherná je pozorovat v soustředění a klidu.

Vím, že včelaři ve farnosti Hradčovice nevyfmou. Kroužek bude pokračovat i celé prázdniny a příští školní rok. Je pro mě velkou radostí tento kroužek vést.

Jiří Stuška

Foto: J. Stuška

Muzejní spolek Kotovica

Letošní jaro přineslo v životě našeho spolku přátel místní historie novou energii v podobě dvou nových členek, které rozšířily naše řady, a také několik zaznamenaných událostí.

V místní knihovně jsme 21. března pro veřejnost uspořádali promítání archivních fotografií a filmů z vynášení Mařeny a nosení létečka. Série záznamů dobře ilustrovala jak vývoj v oblečení děvčat (od jednodušších krojů a občasných městských

oblečení až po současnou variantu s malovanými punčochami), tak i skutečnost, že děvčata dnes chodí výrazně méně než v minulosti. Nejstarší dostupné fotografie byly z roku 1954. Výběru, třídění i prezentace všech fotografií a videozáznamů se ujala Monika Cimalová.

V březnu jsme také podnikli cestu do Nezdenic. Tříčlenná delegace spolku tam v domově pro seniory navštívila naši nejstarší členku, paní Annu Vávrovou, které

jsme popřáli k 90. narozeninám. Návštěva ji očividně potěšila, ani nás nechtěla pustit zpět na cestu domů, protože ještě zdaleka nebyla vyčerpána všechna témata družného hovoru.

V neděli 24. dubna jsme vyrazili do Javorníka a na blízký vrch Hradisko. Tematický výlet a zasvěcený výklad si pro nás připravil Jaroslav Šobán, který všem ukázal impozantní valy rozsáhlého hradiště z doby bronzové. Cestou jsme se také zastavili na vyhlídce nad Suchovem, odkud je dobře vidět polohu zaniklého hradu Kanšperk. Osazenstvo výpravy doplnili také dva členové spolku Slovácký Fénix zdatní v botanice, a tak jsme měli možnost seznámit se s mnoha jarními květinami. Úspěch celého podniku završilo přející počasí i vynikající občerstvení.

I letos jsme se zapojili do Pohádkového lesa – se svým obvyklým stanovištěm u stodůlky. Kromě úkolů pro děti a testu pro dospělé jsme na ukázkou vystavili několik našich muzejních exponátů.

Na prázdniny opět připravujeme Listování ve stodůlce – společně podvěčerní čtení o Veletinách a jejich minulosti.

Kotovička na Hradisku u Javorníka

Foto: M. Cimalová

Ve čtvrtek 21. července bude tématem „černá kronika“ – trestné činy a nešťastné události, které se ve Veletinách udály v 19. století a v první polovině 20. století, jak byly zaznamenány v dobovém tisku. Ve čtvrtek 18. srpna pak budeme číst

Kmotřenku. Tak se jmenuje črta spisovatelky Fany Hasmandové, která barvitě zaznamenává běžný život jedné rodiny ve Veletinách kolem roku 1920. Všechny zájemce srdečně zveme.

Aleš Cimala

Foto: J. Šafář

Tak plyne život

„Jen pět písmen a přesto je to slovo pro nás nejdůležitější, je to naše všechno. Nic na světě není přednější. ŽIVOT. Díky němu máme možnost poznat svět ze všech jeho stránek. K životu nepochybně patří láska. A nejen o ní bude dnešní příběh.“ S těmito slovy začalo 2. dubna pro některé z nás poslední vystoupení s Veletánkem. Posledním bylo nejen pro nás, Jitku a Lukáše, ale také pro velkou část starších děvčat, která se rozhodla dětský soubor již opustit a v tanci pokračovat v dospěláckých tělesech našeho regionu.

Chtěli bychom všem poděkovat za ty úžasné roky, které jsme mohli s Veletánkem strávit. Veletánek se stal součástí našich životů a budeme vždy s úsměvem na tváři na vše vzpomínat. A že je na co! Vystoupení v Brně s návštěvou trampolínového parku, představení našich tradic v Praze se zpěvem na Karlově mostě, mnoho regionálních vystoupení, soustředění ve Veselí nad Moravou a v neposlední řadě zájezd do Chorvatska. Teď všichni společně!

V chorvatské Makarské tančil Veletánek, zpívali juchali, nástroje ladili.

U moře celý den tělo si smažili, aby pak v posteli pantenol mazali.

Naši muzikanti do hor aj chodili, a my ti ostatní na ostrov plavili.

Domů se vracíme s úsměvem na tváři, vzpomínky zůstanou v paměti na věky.

Ještě jednou velké díky!

Lukáš Martinák a Jitka Zemánková

Učitel Martin Viceník

V tomto čísle Veleckého zpravodaje připomínáme začátek školního vyučování ve Veletínách. O učitelích, kteří tu kdysi působili, toho bohužel nevíme mnoho. Ale v archivu zůstal zachován opis dopisu, který v říjnu 1913 napsal správce školy (dnes bychom řekli ředitel) na Lhotce Jan Janůj o učiteli Martinu Viceníkovi. Předtím pisatel navštívil mlýn ve Veletínách a hovořil s mlynářkou Keppertovou, která Martina Viceníka dobře znala.

Milý příteli!

Paní matka Keppertová mluvila mi do tužky a já horlivě jsem zapisoval.

Martin Viceník, skutečný učitel ve Veletínách, rodák nivnický, zemřel ve svém působišti zrovna 6. ledna 1871 (narodil se 14. srpna 1822 v Nivnici). Paní Keppertová neví zcela určitě, kdy pan Viceník do Veletin se dostal; hádá, že roku 1858. Ale školní kronika veletská praví, že roku 1859. Já však více věřím paní Keppertové, protože jsouc jeho žačkou, měřila snad své stáří s učitelovým, jenž byl ve mlýně pečený vařený i se tu živil. Paní Keppertová tvrdí, že o Viceníkově funuse byla družkou a měla úplných 22 let. Zemřel vodnatelkou, pečlivě byv lidmi ze mlýna až do posledního vydechnutí ošetřován.

Byl poctivým mládencem až do své smrti a blízkým přítelem otce ze mlýna, pana Mazáče. Ve mlýně měli Viceníka tuze rádi, obzvláště pan Mazáč, pán študovaný, jenž s Viceníkem nejinak než latinsky rozprávěl. Latina je oba pojila a pan učitel se měl za to dobře. Platil za sebe opatření (stravu, prádlo, posluhu) jen tři zlaté měsíčně.

Viceník byl učenec samorostlý, nestudovaný (ve školách), ale ve mnohých věcech se dobře znal. Byl znamenitým

linguistou, zejména pěstoval latinu až horečně. Nabyl k ní veliké chuti již z ministrantských let a neměl většího přání jako státi se knězem. Od kaplana místního vyptal si latinskou učebnici, snad i řeckou, k oběma potřebné slovníky; ostatní knihy si přikoupil. Na studie se nedostal. Táta byl chudobný rolník a mladý, silný Martin vol nevol musel pomáhati hospodařit. – Pracoval v poli, doma a volných chvil používal svým milým gramatikám. Do společnosti mezi chasu zřídkka si zašel, miluje více samotu a své knihy. – Kromě latiny a řečtiny studoval též itálistinu, francouzštinu, maďarštinu i němčinu, přitom své mateřštiny v nejmenším nezanedbáváje. Nejlépe dle posudku zemřelého hradčovského faráře Brázdila ovládal prý latinu; lépe snad, než přemnohý kněz. Kdysi byl pozván na kněžské primice jakémus novoknězi Chmelařovi do Dřínova u Kroměříže. Nešel tam, ale primiciantovi složil překrásně veršované blahopřání latinské. Více než bílá vrána!

Itálsky mluvil i psal asi také dobře; dopisoval si s nějakým italským (rakouským) důstojníkem v Terstu a jeho vlivem bylo Viceníkovi nabízeno místo translátora v Terstu. Viceník nepřijal, nemoha srdce svého odpoutati od Veletin.

Slovanských jazyků nebyl asi též milovníkem velikým, protože, jak paní Keppertová vykládá, projevil až v poslední své nemoci jakousi chuť a dobrou vůli pustiti se v ruštinu, až povstane. Privil: „Od roku 1849 přichází u nás ruština tuze do mody. Budeme se jí spolu učiti [s pí Kep.]“. Ale sešlo z toho: zemřel.

Třebas samouk, ale vyučoval lépe a mnohem více, než tehdejší kolégové ze šestinedělních a později čtvrtročních kursů. – Jeho schovanci, z nichž ještě mnozí žijí, nesou doposud ráz a ovoce jeho výchovy na sobě. Dobří písmáci a pilní, šetrní hospodáři. – Obecní písař Koníček a jiní. – Viceníkovi na výchovu

Stará škola, dům č. 7. Vlevo dvě okna bývalé učirny, vpravo dvě okna bytu učitele

Foto: L. Niederle

posílání jsou také dívky z osad přespolečných, mezi nimi ještě dosud žijící hostinský a borovičkář Holub z Hradčovic. – Učil prý velmi snadno a rychle, hravě, zábavně. Bez pomůcek vyučoval skoro všem předmětům, jež novodobá škola vyžaduje.

Žáků nikdy netrestal (tělesně), rákosky neměl. Žáci ho milovali a on je. Při tehdejší nenucené docházce školní mívával prý lepší návštěvu, než jeho nástupcové ozbrojeni všelikou mocí světskou a trestajícími paragrafy. Prý od šerého rána do tmavé noci byla škola plná, obléhaná. Žactvo ani k obědu chodilo nechtělo a večer, již potmě, musel pan učitel téměř násilím své milé posluchače ze školy vyhánět se slibem, že jim zítra ráno časné školu otevře a něco pěkného jim vykládati bude. Pan učitel byl prý učiněná pokladnice možných i nemožných povídek a pohádek.

Viceník byl hodně sečtělý, učený i dovedný člověk, ale tuze nesmělý a ostýchavý. Snad asi proto, že jeho mládí bylo pokoutní, poustevnické, společensky neotužilé. Byl skromný v tělesných počitcích, sportech a zábavách i v oděvu. Chodil vždy v černém slušném oděvu, ale mnoho šatů neměl. Nekouřil, nepil; ve mlýně tu a tam doušek domácího vína; nic více.

Byl velice zbožný, až bigotně zbožný. Při modlitbě se žáky vždy klečel, ač žáci stáli. V pátek tři hodiny opět klečmo se modlil. Do kostela chodil, tam klečel a vroucně se modlil. Nikdy nezaklel, nežertoval, ale vždy jen vážně mluvil, nikoho nepomluvil, nikomu neublížil; odpouštěl, nemstil se. Byl zbožný, velice zbožný i ctnostný, ale klerikálem nebyl. Hospodám se vyhýbal, politikou se nezabýval, neznal jí. Žil jen svému povolání, svým knihám. Škola, kostel, mlýn – jinam nechodil.

Při vši své dobré kvalifikaci měl Viceník jednu velikou vadu: byl náruživý loterista. Jinde šetřil, skrblil, ale milé Lotýnce byl by snad i duši obětoval. Byl zrovna zblázněn do ní. Kvůli ní jen docházel do Brodu, aby zvěděl, která čísla jsou tažena, a z nich na možné či nemožné štěstí usuzoval. Snům věřil a na ně sázel, všecko prohrál, nic neměl. Měl ve sklenici 90 fazolek a na nich inkoustem napsána loterní čísla. Do školy to přinesl a zatřepav sklenic, outlým, nevinným dětem fazolky ze sklenice nevidomky vytahovati dával a na ta čísla potom do loterie sázival. Kdysi

přece štěstí se naň usmálo, že vyhrál 600 zlatých. Ale prosázel je znova a zase nic neměl. Chtěl zbohatnouti, ale nezbohatl. Zemřel chud. Chud sice, ale neopuštěn. Celá vesnice vyšla mu na pohřeb, třeba v zimě tříkrálové. Odpočívá na hřbitově hradčovském. Pomníku nemá a neví se teď ani, kde vlastně leží.

Dr. Kachník, prof. theolog. v Olomouci jest synem Viceníkovy sestry; snad by Vám o svém strýci něco více řekl.

Za přečtení stojí i vzpomínka zmíněného Dr. Josefa Kachníka:

Toužil po studiích, aby se knězem státi mohl, leč rodiče na studie peněz neměli. I učil se soukromě. Vychodil přípravný učitelský kurs v Uh. Hradišti a stal se podučitelem v Nivnici. Zde učil se latině a pokoušel se i o latinské básnictví, jak svědčí dvouverší na prvním listě knížky „Následování Krista Pána“, kterou jsem po něm zdědil. Dvouverší datováno jest ráno dne 25. prosince 1853 a zní:

Illostique genis, incompositisque capillis
Festinas adii templa verenda Dei.
tj.

S obličejem neumytým, s vlasy rozčuchanými
ve spěchu v posvátný vstoupil jsem chrám Boží.

Byl varhaníkem a zaspal včas obléci se na jitřní, až když zavonili, rychle vyskočil s lože a bez umytí a učesání pospíchal do kostela, což považoval za znesvěcení chrámu Páně. Aby si to vždy, kdykoli knížku o následování Krista Pána otevře, připomněl, napsal ono dvouverší latinské, jež svědčí jistě nejen o jeho dětinné zbožnosti, ale i o jeho neobyčejné znalosti latiny a latinského básnictví. Zanechal též v rukopise české překlady z Aeneidy a veršované české dopisy, jež zasílal vlastenci farářovi Ondrovi Brázdilovi v Hradčovicích, jakož i jeho veršované odpovědi...

**redakčně upraveno
připravila mc**

Kronika

Vývoj počtu obyvatel ve Veletinách

Do kroniky naší obce každoročně zapisují počet obyvatel – a sledují, že čísla už od 60. let minulého století stále klesají.

Počty obyvatel se dají zjistit z kronik anebo u Českého statistického úřadu, který čísla získává na základě sčítání lidu a z hlášení od obecních úřadů.

První sčítání obyvatel bylo na našem území provedeno v roce 1754 za Marie Terezie. V roce 1770 bylo kvůli soupisu obyvatel nařízeno očíslovat všechny domy a v souvislosti se sčítáním také bylo zakázáno měnit příjmení. Výsledky prvních sčítání však nejsou příliš přesné. Od roku 1869 sčítání nabývá moderní podobu a opakuje se přibližně každých deset let. Poslední sčítání lidu proběhlo v roce 2021, na jeho podrobnější výsledky si ale budeme muset ještě počkat.

Čísla uvedená v tabulce jsou získána z webových stránek Českého statistického úřadu. Od roku 1971 jsou zde počty uváděny pro každý rok jednotlivě, a to včetně podrobnějších informací o tom, kolik osob se narodilo, zemřelo, kolik lidí se přistěhovalo či odstěhovalo. Ze zápisů v kronikách se dá vyčíst, že nejvíce dětí – 20 – se během posledních sta let narodilo v roce 1923. Tomuto číslu se přibližují snad jen údaje z let 1973 a 1978, kdy se narodilo 15, resp. 14 dětí. V ostatních letech jsou čísla většinou jednociferná.

**Monika Cimalová
kronikářka**

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1834	345	83
1869	370	96
1880	403	107
1890	456	107
1900	477	117
1910	568	130
1921	601	137
1930	609	154
1950	622	170
1961	691	168
1970	676	174
1980	639	178
1991	559	201
2001	569	200
2011	545	202
2021	512	

Zdroj: web ČSÚ
Údaj z roku 1834 z kroniky obce Hradčovic
Údaj z roku 2021 se vztahuje k 31. 12., nikoliv k datu sčítání lidu

Ministranti farnosti Hradčovice

V dubnu jsme mezi nás přijali dva nové ministranty, kteří se od konce ledna připravovali na vznešenou službu u oltáře. Nejdříve jsme je viděli chodit v civilu – tak se začali seznamovat s liturgickou službou ministranta. Kluci byli moc šikovní a moc dobře jim to šlo. Ministrovat znamená sloužit nejen knězi, ale samotnému Pánu Ježíši. Je to velmi krásná služba – ministrant je u oltáře po knězi Pánu Ježíši nejbližší.

Po důkladném zaučení mohl přijít ten den. Kluci na začátku mše nastoupili ještě v civilu a při mši svaté po evangeliu proběhl obřad přijetí nových ministrantů. Chlapci byli vyzváni, aby předstoupili před kněze. Vedoucí ministrantů žádal o jejich přijetí mezi ministranty. Tím také potvrzuje, že byli poučeni o důstojnosti ministrantského povolání. Pán farář se každého po oslovení jménem ptal: „Chceš se stát ministrantem?“ Když kluci potvrdili, že Božím služebníkem být chtějí, přijali od kněze po modlitbě ministrantské oblečení. Při oblékání jim pomohli ostatní ministranti. Bylo to moc krásné.

Zanedlouho poté, na Zelený čtvrtek, jsme byli v katedrále sv. Víta v Olomouci na bohoslužbě Missa Chrismatis, při které arcibiskup Jan Graubner posvětil olej křtěnců, křížmo a olej na pomazání nemocných. Při mši svaté jsou ministranti také účastní při obnově kněžských slibů – při této velké události doprovází svého kněze.

Máme obrovské štěstí, že máme tak skvělého a hodného kněze. Někdy si až říkám, jak to může s námi vydržet. Je ke klukům taktní, kamarádský a kluci ho mají ve velké oblibě. Pan farář vždy klukům zdůrazňuje, jak si ministrantů váží.

Být ministrantem neznamena jen být na mši svaté u oltáře, ale setkáváme se i na schůzkách, kde se dozvídáme nové věci a hrajeme hry, fotbal, floorbal. V září dokonce pojedeme jako každý rok do Olomouce na ministrantský floorbalový turnaj, kde budeme reprezentovat naši farnost. Kluci také mohou jet na ministrantský tábor. A v rámci olomoucké arcidiecéze se pořádá víkend pro ministranty, velký ministrantský tábor a různé další akce, například kurz vedení ministrantů (minifor). Tento rok jsou přihlášení tři kluci.

Kdo si myslí, že ministrování je stále modlení, tak se plete. Je to společenství – dobrá parta kamarádů, zábava, pohyb a taky radost z dobře vykonané služby.

Jiří Stučka

Foto: J. Stučka

Jubilanti

V roce 2022 slaví své životní jubileum tyto občané Veletin:

leden		duben		srpen	
Anežka Sopůšková, čp. 89	80 let	Miloslava Slunečková, čp. 88	80 let	Mária Pilková, čp. 43	70 let
Josef Pilka, čp. 43	70 let	František Cahel, čp. 182	65 let		
Luboš Bělohrad, čp. 241	60 let	Josef Fray, čp. 186	60 let	září	
Anna Šupková, čp. 52	50 let	Tomáš Javor, čp. 201	50 let	Jaroslav Graja, čp. 203	70 let
		Marcela Trtková, čp. 200	50 let	Jolana Dostálková, čp. 158	55 let
				Petr Ševčík, čp. 53	50 let
únor		květen		říjen	
Josef Skřivánek, čp. 187	75 let	Míchal Novák, čp. 131	65 let	František Slunečka, čp. 78	85 let
Jiřina Lagová, čp. 211	60 let	Vladimír Ševčík, čp. 39	60 let	Jindřich Bičan, čp. 118	75 let
Josef Zajíc, čp. 15	55 let	Pavel Roman, čp. 122	55 let		
		Pavčina Slunečková, čp. 198	50 let	listopad	
březen		červen		Zdeněk Krejčířík, čp. 154	70 let
Ludmila Zemánková, čp. 5	95 let	Antonje Valová, čp. 164	70 let	Vladimír Šobáň, čp. 100	65 let
Anna Vávrová, čp. 52	90 let	Jana Ševčíková, čp. 205	65 let	Pavel Gálek, čp. 72	60 let
Vladimír Pilka, čp. 49	75 let	Marie Koničková, čp. 170	60 let		
Karel Javor, čp. 192	75 let	červenec		prosinec	
Josef Buráň, čp. 107	75 let	Helena Juračková, čp. 177	65 let	Jiřina Smejkalová, čp. 26	85 let
Josef Hruboš, čp. 71	70 let	Dušan Švestka, čp. 136	50 let	František Zemánek, čp. 5	75 let
Zdenka Zderčíková, čp. 85	60 let				
Hana Ševčíková, čp. 151	55 let				
Pavla Hrubošová, čp. 226	50 let				

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme.

Velecký zpravodaj – vydává obec Veletiny. Červen 2022. Náklad 250 výtisků. Zdarma. Elektronickou verzi zpravodaje zašleme na požádání zdarma e-mailem. Redakce: Monika Cimalová. Příspěvky zasílejte na adresu monika@cimala.eu nebo odevzdávejte na obecním úřadě. Redakční rada: Mgr. František Juračka, Ing. Lucie Smejkalová, Ing. Ilena Sobková. Sazba a tisk: KVARK AG, s.r.o.